

The one who did not conclude – מאן דלא חתים מידי דהוה אברכת פירות
with a ברכה, since it is like the blessing for fruits

OVERVIEW

The גמרא cites a dispute whether we conclude the ברכת אירוסין with the ברכה of בא"י (רב אחא וכו' the view of רבין ב"ר) or not (the view of ר' חופה וקדושין). The גמרא explains that the one who did not conclude with a ברכה compares it to ברכת הפירות והמצות and the one who concluded with a ברכה compares it to קידוש. Our תוספות clarifies in what way it is similar to ברכת הפירות and קידוש, respectively

שאינן בה אריכות והאי נמי אינה ארוכה ולא דמי¹ לקידושא דאריך טפי -

For the ברכת הפירות is not lengthy and this ברכת אירוסין is also not lengthy, and the ברכת אירוסין is not similar to קידוש, which is a longer blessing than ברכת אירוסין -

ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא דחתים ביה משום דאריך והאי נמי חשיבא ארוכה² -

And the one who concluded the ב"א with a blessing, for it is similar to קידוש which is concluded with a blessing (בא"י מקדש השבת), since the קידוש is long and this ב"א is also considered a long blessing.

ומה שפירש בקונטרס דמשום דבלשון קדושה היא חתמי בה כמו בקידושא אינו נראה³ -

And that which רש"י explained that the reason ב"א is similar to קידוש is because the ב"א is said with an expression of קדושה (אשר קדשנו) (like קידוש),⁴ therefore we conclude ב"א with a ברכה (מקדש ישראל וכו'), just as we conclude the קידוש with a ברכה (מקדש השבת); this explanation is not acceptable.

תוספות asks:

קצת קשה מאן דלא חתים בה מאי שנא מברכת התורה דחתמינן בה באשר בחר בנו⁵ -

There is a slight difficulty; the one who does not conclude ב"א with a ברכה, why is ב"א different from the ברכה of אשר בחר בנו of ברכת התורה, which we conclude with a ברכה (בא"י נותן התורה) -

¹ Even though ב"א is longer than ברכת הפירות, nevertheless it is not as long as קידוש and cannot be compared to קידוש.

² See 'Summary'.

³ חותם does not explain his disapproval of פירש"י. The difficulty in פירש"י seemingly is that by קידוש we are חתים because there is a הפסק as רש"י states (בד"ה מידי), however by ב"א there is no הפסק, so why is there a חתימה.

⁴ Others explain בלשון קדושה to mean that he is מקדש the woman by saying הרי את מקודשת לי.

⁵ See 'Thinking it over'.

אף על גב דברכת אירוסין אריכא טפי מינה⁶ -

Even though ב"א is a longer ברכה than ברכת התורה, so we should certainly conclude ב"א with a ברכה!

replies: תוספות

ושמא לא היה חותם בה:

And perhaps indeed the ב"א who is not חותם by ב"א **was not חותם** by ברכת התורה.

SUMMARY

ברכה הפירות and ברכה קידוש in size. One compares it to ברכה הפירות (since it is shorter than קידוש) and is not חותם, and the other compares it to קידוש (since it is longer than ברכה הפירות) and is חותם. The one who is not חותם by ב"א, may not have been חותם by ברכה"ת as well.

THINKING IT OVER

When תוספות cites the ברכה of 'אשר בחר וכו',⁷ did he mean that ברכה exclusively (and not the ברכה of 'אשר נתן לנו וכו'),⁸ or he meant either or both ברכות?

⁶ According to תוספות the ruling whether to be חותם depends on the length of the ברכה (where ברכת אירוסין is in between ברכת הפירות and קידוש). However if we see that ברכה"ת which is smaller than ב"א requires a חתימה, so ב"א should surely require a חתימה בברוך. However according to רש"י the ב"א that לא חתים is because there is no בקשה we cannot ask from ברכה"ת for perhaps there is another reason why ברכה"ת is חותמת בברוך. See סוכ"ד אות עט.

⁷ See footnote # 4.

⁸ There may be a special reason why the ברכה of 'אשר נתן לנו' requires a חתימה, which does not apply to the ברכה of 'אשר בחר בנו'.